

Hocam
Mustafa
Düzgünman
(1920-1990)

T. Alparslan Babaoğlu

ALBARAKA YAYINLARI –47
SANAT DİZİSİ – 1

Doğumunun 100. Yılında
Hocam
Mustafa Düzgünman
(1920-1990)

YAZAR T. Alparslan Babaoğlu

GENEL YAYIN YÖNETMENİ Fatma Kandemir
EDİTÖR Ömer Faruk Yeni
TASHİH Fahri Ercan
MİZANPAJ DBY Ajans
KAPAK TASARIMI Burak Tıgılı

© 2020 Albaraka Kültür Sanat ve Yayıncılık A.Ş.
Sertifika No: 41640

ALBARAKA YAYINLARI 2. Baskı, Eylül 2025
ISBN 978-605-74931-7-0

BASKI VE CİLT Göksu Matbaa
Sertifika No: 47617
Maltepe Mah. Davutpaşa Cad.
Tim 1 Sanayi Sitesi No:10/259
Zeytinburnu / İstanbul

Albaraka Yayınları, neşrini gerçekleştirdiği metinleri aslına sadık kalarak çevirir. Açıklamalı görüşlerini gerek gördüğünde önsöz ve dipnot aracılığıyla aktarır. Bu ve benzeri vasıtalarla görüş belirtilmeyen hususlara Albaraka Yayınları'nın katıldığı varsayılmaz.

ALBARAKA KÜLTÜR SANAT VE YAYINCILIK A.Ş.
Kuloğlu Mahallesi, Turnacı Başı Caddesi, No: 2/1A/1, 34433, Beyoğlu / İSTANBUL

www.albarakakultur.com

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla, kaynak gösterilerek yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

*Bana gösterdiği anlayış ve verdiği destek sayesinde
elinizde tuttuğumuz kitapta anlattığım hatıraları
yaşadığım, “Bana destek olmasaydı asla ebru
yapamazdım.” cümlesini minnetle ifade ettiğim
hayat arkadaşım, eşim Asiye’ye . . .*

İÇİNDEKİLER

- 11 Müellifin Önsözü
- 15 Mustafa Düzgünman'dan Önce
- 27 Hocamla Tanışıyorum
- 31 Atölyeye İlk Ziyaret
- 37 Hocamın Teknesi
- 43 Pazar Sabahları
- 59 Hocamın Emaneti
- 61 İcazet
- 67 Necmeddin Hoca'nın Cilt Kalıpları
- 69 Edhem Efendi'nin Ebruları
- 73 Hocamın Ebrularıyla Açılan Sergi
- 75 Hocamın Hastalığı ve Vefatı
- 79 Hocamın Ardından
- 85 Süheyla Teyze
- 93 Önemli Bir Kaynak Kitapta Mustafa Düzgünman
- 97 Dügün Hediyesi
- 99 Hocamın Ebruya Bakışı
- 103 Mustafa Düzgünman'ın İmzası
- 163 Kendi Anlatımıyla Hayat Hikâyesi
- 173 Ebrûnâme
- 177 Tespîh Şiiri
- 181 Mihrâbiye
- 184 Kaside-i Tâciyye
- 185 Hasan Âli Göksoy Ağabey'in Hocam İçin Yazdığı Şiir
- 187 Sonsöz
- 189 İndeks

Müellifin Önsözü

Bu kitapta anlatılanlar, ebru ile tanıştığım günden bu satırları kaleme aldığım günlere kadar hayatımın ebru merkezli bölümüne ait Hocam Mustafa Düzgünman ile ilgili yaşadıklarımın, henüz akıl sağlığım yerindeyken hatırlayabildiklerimin tamamını ihtiva etmektedir.

Tanıyan herkesin çok rahatlıkla ifade edeceği gibi Mustafa Düzgünman yalnızca ebrucu değildi. Kendisini yakından tanıyabilmek için onun manevi dünyasını yakından bilmek, sahip olduğu ehl-i beyt muhabbetini onun gibi hissetmek, gönülden bağlandığı ve yirmi altı sene türbedarlığını yaparak hizmetinde bulunduğu Hz. Hüdayi'yi de anlamak gerektiğine inanıyorum. O sadece baba mesleği olan aktarlıkla ve şöhret bulduğu ebru ile meşgul olmakla kalmadı. Kendisi onlarca eser bestelemiş bir besteci, çok usta bir mücellid, birçok cami ve tekkedeki –şimdi bir kısmının yerinde yeller esen– binlerce hüsn-i hat levhanın ve kabir şahidesinin, döneminin teknik imkânsızlıklarına rağmen fotoğraflarını çekip kültürümüze kazandırmış, bu fotoğrafların banyo ve agrandismanlarını¹ da kendisi yapacak

1 Fotoğrafçılıkta büyütme işlemi.

derecede usta bir fotoğrafçı² ve çok iyi bir tespih koleksiyoncusuydu. O bir şairdi ama aynı zamanda dükkânında tarttığı bir baharatı koyduğu kese kâğıdının ayısından bir tane de ağırlıkları koyduğu kefeye koyacak kadar kul hakkına riayet eden, Allah korkusu olan çok dürüst bir esnaftı. 1985 senesinde, 65 yaşındayken kaleme aldığı hayat hikâyesinin sonunda “*Beni tanıyanlar usta diyorlar. Tasavvuf terbiyem kendini beğenmişliğe müsait değildir. Ben hâlâ Necmeddin Okyay Hocamın çırağımı böylece malum ola.*” diyerek nasıl gerçek bir sanatçı olunacağına çok güzel bir örnek ve hepsinden önemlisi çok iyi bir aile babasıydı.

Okuduğunuz bu hatıratın, her tekne başına geçenin kendisini ebru ustası ya da ebru sanatçısı diye tanımladığı günümüzde gerçek bir ebru ustasının nasıl olması gerektiği konusunda ebru yapanlara bir ışık olmasını diliyorum.

Bizim sanat anlayışımızda usta ile çırağının münasebeti, her ikisi de Hakk’a yürüyene kadar devam eder. Çırağı son nefesine kadar ustasının eserlerinden feyz almayı ve öğrenmeyi sürdürür, aynı zamanda yine son nefesine kadar ustasını ve eserlerini anlatıp tanıtarak hocasına hizmet etmeye devam eder. İşte bu kitap, bir çırağın Hakk’a yürüyen ustasına naçizane bir hizmeti olarak değerlendirilmelidir.

Kitabın kaleme alınma hikâyesine gelince...

Viyana’ya gittiğimde kendisini tanımakla bahtiyar olduğum, Türkiye’ye döndükten sonra Albaraka Kültür Sanat ve Yayıncılık’ta göreve başlayan sevgili Dr. Ahmet Faruk Çağlar kardeşim, 2020 senesinin başlarında telefonla arayarak doğumunun yüzüncü, vefatının otuzuncu yılı münâsebetiyle bir Mustafa Düzgünman kitabı yayınlamak istediklerini ve böyle bir kitabı yazıp yazamayacağını sordu. Ben de Hocamın çok yönlü birisi olduğunu, ebruculuğu dışındaki konularda yazacak onu çok daha yakından tanıyan dostları

2 Ahmet Yüksel Özemre, *Üsküdar’da bir Attar Dükkânı*, Kubbealtı Neşriyatı No:229, shf. 54.

olması hasebiyle kendimi, ebruculuğu dışındaki konularda yetkili görmediğimi söyledim. “O hâlde Mustafa Düzgünman’ın ebruculuğunu ve onunla ilgili hatıralarınızı anlatan bir kitap yazın. Biz de bu hatıraların ve geleneğin geleceğe taşınmasına vesile olalım.” dedi. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde, ebrunun saklı kalmış tarihini araştırmak amacıyla 2018’de başladığım doktora çalışması nedeniyle hiç vaktim olmamasına rağmen Hocam Mustafa Düzgünman’a olan minnet borcumu ödememe bir nebze de olsa vesile olur ve gönül huzuruma katkı sağlar düşüncesiyle kabul ettim. Şurası muhakkak ki ona olan minnet borcum, hatıralarımı yazmakla ya da hayatım boyunca katıldığım veya katılacağım sohbet ya da seminerlerde onu ve ebruculuğunu anlatmakla bitmez.

Ebruculuğu ağırlıklı olmak üzere farklı alanlarda birçok bilgiye vakıf olan Hocam Mustafa Düzgünman hakkında bir kaynak kitap olabilmesi için hatıralarımda önemli yerleri olan; kendi kaleminden hayat hikâyesi, *Ebrûnâme* ve *Tespîh* şiiri gibi daha evvel yayımlanmış yazı ve şiirlerini de dâhil ettim.

Elinizde tuttuğunuz kitabın ortaya çıkış hikâyesi böyledir.

Hatıralarımı yazmama vesile olan Dr. Ahmet Faruk Çağlar’a, bu hatıraların kitap hâline getirilip basılmasını sağlayan Albaraka Yayınları’na, Hocamın ebrularını ve aile albümünden fotoğrafları taramama ve kullanmama izin veren Hocamın oğlu Ali Düzgünman’a, koleksiyonlarındaki ebruları tarayıp kullanmama izin veren Galeri Kalem Güzeli’ne, arşivindeki fotoğrafları kullanmama izin veren İzmir Devlet Klasik Türk Müziği Korosu klasik kemençe sanatçısı Sedat Altınöz’e, kitaba koymak amacıyla yaptığım ebruları burada gördüğünüz boyutlarda kesen Melike Kazaz’a sonsuz şükranlarımı sunarım.

Alparslan Babaoğlu
Kırkpınar, Sapanca
6 Eylül 2020